

РЕЗУЛЬТАТИ ВИСТУПІВ ПРЕДСТАВНИКІВ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ЗМАГАННЯХ ЗІ СПОРТИВНОЇ ГІМНАСТИКИ НА ІГРАХ ОЛІМПІАД

Ольга Демидась, Ольга Задорожна

*Львівський державний університет фізичної культури,
м. Львів, Україна*

Актуальність. Гімнастика (від грецького «гімназо» – навчаю, треную) – система тілесних (фізичних) вправ, що склалася у Стародавній Греції задовго до нашої ери та відповідала меті загального всебічного фізичного розвитку й удосконалення. До програми стародавніх Олімпійських ігор входила гімнастика, котра, окрім загальнорозвивальних і військових вправ, верхової їзди, плавання, імітаційних та ритуальних танців, містила і вправи, у яких проводилися публічні змагання – біг, стрибки, метання, боротьба, кулачний бій, їзда на колісницях. З того часу гімнастика зазнала багатьох змін і як вид спорту сформувалася на початку ХІХ століття. Із перших Ігор Олімпіад основу змагань гімнастів становлять вправи на гімнастичних приладах: коні, кільцях, брусах, перекладині й опорний стрибок, а з Ігор Х Олімпіади – ще й вільні вправи. На початку на олімпійській гімнастичній арені змагалися лише чоловіки, але, починаючи з Ігор ХІ Олімпіади, жінки регулярно стали учасницями змагань. Спочатку проводили лише командні змагання, але з Ігор ХV Олімпіади розігрується й особиста першість у багатоборстві, а також медалі в окремих видах програми. Програма складається із вправ на брусах, колоді, опорного стрибка, вільних вправ [1].

Дослідники наголошують, що впродовж п'яти Олімпіад внесок спортсменів України в успіхи збірної команди СРСР був достатньо високим та стабільним [2]. Звісно, серед українських спортсменів, що виступали у складі збірної команди СРСР, були й представники Львівського державного університету фізичної культури.

Попри достатню кількість інформації щодо здобутків українських атлетів на Олімпійських іграх у сучасній літературі відсутнє узагальнення результатів виступів на Олімпійських іграх власне представників Львівського державного університету фізичної культури.

Спортивна гімнастика є особливим видом спорту, що доповнює програми усіх Ігор Олімпіад сучасності. Серед учасників та призерів змагань зі спортивної гімнастики є і представники ЛДУФК. Отож важливо дослідити, хто саме це був та які результати були в них.

Мета дослідження – порівняти результати виступів представників ЛДУФК на Іграх Олімпіад у змаганнях зі спортивної гімнастики.

Завдання дослідження:

1. Визначити медальні здобутки українських спортсменів на Олімпійських іграх у змаганнях зі спортивної гімнастики.
2. Узагальнити досягнення представників Львівського державного університету фізичної культури на Олімпійських іграх у змаганнях зі спортивної гімнастики.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення інформації мережі Інтернет, аналіз документальних матеріалів.

Результати дослідження та їх обговорення. Для спортивної гімнастики характерним є значне загострення конкуренції на світовій арені. Організація та проведення олімпійських змагань зі спортивної гімнастики проходить згідно з правилами, розробленими Міжнародною федерацією гімнастики (FIG), за якими від спортсменів вимагають якнайвищого рівня майстерності виконання вправ на різноманітних снарядах [3].

Уже на перших Іграх Олімпіад, де брали участь українські спортсмени у складі збірної команди СРСР у 1952 році (Хельсінкі), наш заклад у змаганнях зі спортивної гімнастики представили Дмитро Леонкін та Віктор Чукарін, які здобули сумарно сім нагород (табл. 1). Обидва представники піднялися на найвищу сходинку п'єдесталу в командному заліку разом із командою СРСР, де, окрім них, також виступали Йосип Бердієв, Михайло Перльман, Грант Шагинян, Валентин Муратов, Євгеній Корольков, Володимир Беляков. На другу та третю сходинки піднялися команди Швейцарії та Фінляндії відповідно. Неможливо переоцінити виступ на цих змаганнях Віктора Чукаріна, який виборов п'ять особистих нагород: три золоті та дві срібні. Чемпіоном він став в абсолютній першості, де залишив позаду ще одного радянського спортсмена Гранта Шагиняна та швейцарця Йозефа Штальдера. У вправах на коні Віктор знову виступив краще за своїх колег – Гранта Шагиняна та Євгенія Королькова (обидва отримали срібні нагороди). Наступним видом, де змагалися як Віктор Чукарін, так і Дмитро Леонкін (обоє представники нашого закладу), були вправи на кільцях, де золота нагорода дісталася Гранту Шагиняну, Віктор виборов срібну, а Дмитро –

бронзову, яку також отримав швейцарець Ханс Ойгстер. Не було рівних Вікторові Чукаріну і в опорному стрибку, де він став чемпіоном, а друге та третє місця посіли японські спортсмени Масао Такемото, Такасі Оно та Тадао Уесако відповідно. У вправах на брусах Чукарін виборов свою другу срібну медаль, поступившись швейцарцеві Хансу Ойгстеру, проте залишивши позаду його співвітчизника Йозефа Штальдера.

На наступних Іграх Олімпіад 1956 року в Мельбурні у змаганнях зі спортивної гімнастики наш заклад був представлений лише одним спортсменом, ним був видатний Віктор Чукарін. Цього разу він здобув п'ять нагород, чотири з яких – особисті. У складі збірної команди СРСР разом із Валентином Муратовим, Борисом Шахліним, Альбертом Азаряном, Юрієм Тітовим та Павлом Столбовим, Віктор знову став олімпійським чемпіоном, випередивши команди Японії та Фінляндії (срібло та бронза відповідно). Також золото Віктор здобув у вправах на брусах, де був сильнішим за японців Масамі Кубота, Такасі Оно, Масао Такемото. У багатоборстві Чукарін знову виборов золоту нагороду і залишив позаду японця Такасі Оно та свого колегу Юрія Тітова. Друге місце Віктор посів у вільних вправах, поступившись Валентині Муратову (теж СРСР), на ту саму другу сходинку піднялися японець Нобуюкі Аїхара та гімнаст зі Швеції Вілліам Торессон. Бронзову нагороду Віктор Чукарін отримав за вправи на коні, де чемпіоном став Борис Шахлін (СРСР), а срібним призером – японець Такасі Оно.

Далі тривалий час на олімпійській арені не було представників нашого закладу. Наступним таким став Богдан Макуц на Іграх Олімпіад 1980 року (Москва), який змагався лише у командному заліку разом із Олександром Дитятініним, Миколою Андріановим, Олександром Ткачовим, Едуардом Азаряном, Володимиром Маркеловим. Позаду залишилися команди НДР та Угорщини (друге та третє місця відповідно).

Таблиця 1

**Результати виступів представників ЛДУФК
на Іграх Олімпіад у змаганнях зі спортивної гімнастики**

| Прізвище | ОІ, де брав участь | Місце |
|-----------------|-------------------------------------|-----------------------------|
| Дмитро Леонкін | 1952 – Гельсінкі | 1, 3 |
| Віктор Чукарін | 1952 – Гельсінкі 1956 – Мельбурн | 1, 1, 1, 2, 2 1, 1, 2, 3 |
| Богдан Макуц | 1980 – Москва | 1 |

Висновки. Студенти та випускники ЛДУФК завжди гідно представляли свій навчальний заклад на змаганнях найвищого рівня. Призерами та переможцями Ігор Олімпіад у змаганнях зі спортивної гімнастики з 1952 року були Дмитро Леонкін, Віктор Чукарін та Богдан Макуц, які збільшили кількість медалей СРСР у неофіційному командному заліку.

Список використаних джерел

1. Смоленский В. М. Гимнастика и методика преподавания / В. М. Смоленский. – Москва, 1987.
2. Головатенко О. М. Олімпійський рух в Україні. Участь українських спортсменів в Олімпійських іграх. О. М. Головатенко, Я. І. Олексієнко. – Київ, 2015.
3. Савельева Л. А. Спорт высших достижений / Л. А. Савельева, Р. Н. Терехина // Спортивная гимнастика. – 2014.